



**ДО:**  
**Министъра на земеделието и**  
**храните**  
**г-н Иван Христанов**

**Директора на ИАРА**  
**д-р Николай Георгиев**

### **Становище**

**Подател:** Сдружение „Балканка“ /ЕИК 176566443/, гр. София,  
ул.Челопешко шосе №26

**Чрез своя представител:** **Иван Георгиев Пандъков, председател на УС**

**Адрес за кореспонденция:** гр. София, ул.Челопешко шосе №26,  
тел.0885 848 072,  
[ivanpandakov@gmail.com](mailto:ivanpandakov@gmail.com) / [info@balkanka.bg](mailto:info@balkanka.bg)

**Относно:** Уведомление за стартиране на производство по издаване на заповед на МЗХ за забрана на риболов през периода на размножаване на пролетно-лятно размножаващите се риби през 2026 година.

Уважаеми г-н Христанов,  
Уважаеми г-н Георгиев,

Сдружение „Балканка“ е регистрирано като сдружение с нестопанска цел за обществена полза, чиято основна мисия е опазването на биологичното разнообразие в българските реки, с фокус върху опазване и възстановяване на популациите от местните риби.

От както е създадено Сдружение „Балканка“ всяка година организира акции в различни части от България, като основното послание, което се опитваме да предадем е: **„Да върнем живота в реките ...“**.

Първо искаме да споделим, че приветстваме и подкрепяме усилията на ИАРА и МЗХГ да благоприятстват условията за развитие на любителския риболов, чрез навременно утвърждаване на важни заповеди, които всяка година трябва да уреждат управлението и опазването на рибните ресурси у нас. Последните години, откакто г-н Георгиев е начело на агенцията, забелязваме много положителни действия в тази посока, чрез навременно стартиране на обществени обсъждания по важните нормативни актове.

По настоящата заповед, като сдружение съставено основно от риболовци и изцяло от хора, милеещи за водоемите на България, подаваме нашето становище относно качения за обществени консултации проект на заповедта за въвеждане на



забрана за риболов в периода на размножаване на пролетно-лятно размножаващите се видове риби.

Нашето становище не засяга основния текст на заповедта, но цели прецизирането на нейния обхват и възможностите за намаляване на злоупотребите свързани с въведени диференцирани забрани за улов на щука, бяла риба и распер, които изтичат в периодите по настоящата заповед.

### **1. Непълнота в периода на забраната по т.І.4**

В заповедта са разписани периодите на забрана съгласно разпоредбите на Приложение 1 към чл. 32 от ЗРА.

Тук трябва обаче да споменем и следното: в Приложение № 1 към чл. 32, ал. 1, относно сроковете на забрани за улов на риба и други водни организми през периода на размножаване е записано в точка „Г. Рибностопански обекти в зависимост от надморската височина“, че забраната за риболов в рибностопански обекти, намиращи се над 1500m надморска височина (включително 1500m) е от 1 октомври до 31 януари. Предполага се, че в тези водоеми има наличие на живот единствено от пъстървови видове риби, като поради това тази забрана за риболов е съобразена изцяло с размножителния период само на пъстървовите видове, което от години обаче не отговаря на действителността, защото се обитават и от други видове топлолюбиви/студенолюбиви риби - например: кефал, речен костур, шаран, каракуда, щука и други. Излиза наяве парадоксът, че другите видове риби обитаващи водоемите над 1500m н. в., като кефал, речен костур, шаран и каракуда, са целогодишно разрешени за риболов, което е в разрез с приетата политика по опазване на рибните ресурси. Пример за такива рибностопански обекти са родопските язовири, които влизат в условието над 1500m н. в.: Широка Поляна (1525 м н.в.), Голям Беглик(1528,2 м н. в.), яз. Блатото и Белмекен (1923 м н. в. - там от над 30 години успешно се е завъдил речен костур) – всички те определени като водоеми за Любителски риболов съгласно разпоредбите на Наредба №37 за ползването на язовирите - държавна собственост, в рибностопанско отношение и правилата за извършване на стопански, любителски риболов и аквакултури в обектите - държавна собственост по чл. 3, ал. 1 от закона за рибарството и аквакултурите

**Предложение:** Във връзка с гореизложеното и на база разпоредбите на **чл.32, ал.2 от ЗРА**, предлагаме да се допише в заповедта, че за водоемите над 1500m, забраната се съвместява с тази до 1500m и се удължава с до 30 дни – 01.05 до 15.07. Принципно, подобна периодична забрана може коректно да се обоснове и по **чл.30** от ЗРА, ако прецените, че основанието по чл.32, ал. 2 не е достатъчно за обосноваване на правно основание, но считаме, че мястото ѝ безспорно е в текущата заповед, подложена на обществено обсъждане. Още повече, че ако нещо не е уредено в закон, то същото би могло да се уреди с подзаконовите административни актове без това да е в тясно противоречие с правната норма, разписана в закона.

В останала си част, нашето становище внася предложения, чиято цел е да допринесе за по-правилното прилагане на сега утвърдените режими на риболов.

### **2. Въвеждане на нов подход за постигане целите на заповедта**

Преди десетина години чрез една от последните промени в ЗРА беше въведен нов подход в забрана на риболов по време на размножаване, чрез въвеждане на диференцирани срокове на забрана за някои видове. Това са щуката(15.02-30.04), расперът(01.03-30.04) и бялата риба(15.03-15.05). Това беше направено с цел доброто отчитане на характерни специфики в размножаването на тези видове в

България, които започват своя размножителен цикъл още в края на зимата. Ние приветствахме този подход като отчитаме, че той се провежда в унисон с най-добрите Европейски практики. Още повече, че след този период по водоемите забранени за риболов на пролетно-лятно размножаващи се видове е възможно да се практикува любителски риболов, което има възможност да окаже положително влияние в борбата с браконьерите и редуцирания капацитет на структурите на ИАРА за управление на рибните ресурси.

Подобни практики, както споменахме са въведени в цял свят, но те обикновено са съпроводени с това да се регламентират и специфики в използваните средства и техники за риболов в съответния период, така че да се постигне едно плавно и по-ползотворно съвместяване на забраните и постигане на поставените цели.

В държави като Словения и Хърватска, които имат специално отношение към опазването на вида *Nisus nissus* (известен у нас като дунавска пъстърва), например, са въведени редица ограничения поради това, че сезонът за риболов съвпада със забраната на улов на другите пъстървови риби във водоемите. Така например в Словения минималните примамки в този период са с размер 10см, а в Хърватска – 18см. Разбира се ограничения се въвеждат и по отношение на използваното оборудване, но това така или иначе се налага от размера на използваните примамки. Дори в страни като Черна гора, при риболов на *Nisus nissus* през зимните месеци е въведено ограничение за използване на примамки под 6см с цел отсяване на пъстървите и други по-дребни хищници.

В Англия по време на пролетно-лятната забрана риболовът на щука на жива стръв е забранен изцяло. Използват се предимно парчета замразена скумрия, херинга или друга морска риба.

Ето защо правим следното предложение за въвеждане на минимален размер на използваните примамки за улов на хищни риби по време на забраната за риболов на пролетно-лятно размножаващи се шаранови, сомови и други топлолюбиви риби:

**В периода от 01.05 до 01.06, респективно 15.06 за водоемите над 500м, в които е въведена забрана за риболов на пролетно-лятно размножаващи се риби и които не са включени сред водоемите по т.V на заповедта се въвеждат следните ограничения:**

- Забрана за използване на изкуствени примамки от тип „воблер“ с размер по-малък от 8см по дължина, измерен по тялото на примамката без лопатката, халките и куките;
- Забрана за използване на изкуствени примамки от тип „въртящи блесни“ с размер на листото по-малко от 4см по дължина;
- Забрана за използване на силиконови примамки с размер по-малък от 10см по дължина, измерена само по силиконовата част без разтягане;
- Забрана за използване на „стримери“ по-малки от 10см, измерени по дължина без халките и куките.
- Забрана за използване на всякакъв друг вид изкуствени примамки по-малки от 8см, измерени по дължината на примамката без лопатки, халки и куки. Ако примамката е комбинирана, всяка част трябва да отговаря на минималните изисквания.
- Забрана за използване на естествена стръв при улов на хищна риба в посочения период - в голяма част от водоемите ще има отношение за период от само две седмици до 1 месец.

- Забрана за употреба на плавателни средства при извършване на любителски риболов в периодите по т. 1.4.

Посочените ограничения не се прилагат в “пъстървовите участъци” на реките в режим „хвани-пусни“ по т. 4.2 от Заповед №РД 09-1315/30.12.2024г.

### **Мотиви:**

Рибите костур и кефал се хранят предимно с малки по размер организми- малки рибки, жабки, насекоми, ракообразни и други. В много редки случаи, предимно трофейните екземпляри, налитат на плячка по-голяма от 7-8 сантиметра.

В същото време след 01.05 по време на забраната за улов на пролетно-лятно размножаващи се видове се разрешава любителския риболов на щуката и распера, а след 15.05 - на бялата риба. Същите са желан улов на голяма част от риболовците. За разлика от костура и кефала, тези риби се хранят приоритетно с по-голяма плячка и използването на по-големи примамки не е пречка за улова им. Много често при риболов на щука се използват примамки с размер от 10-20см и дори по-големи. При риболов на распер се ползват имитации на уклей с размер 6-12 см, а при риболов на бяла риба се ползват предимно силикони с размер над 8 см. Тези размери съответстват донякъде и на естественото меню и предпочитания на тези хищници.

Изброените риби по-горе често се срещат в едни и същи водоеми и имат общ ареал и при риболов трябва целенасочено да се ловуват само позволените риби, а не тези, които са в размножителен период. Разбира се, винаги могат да се посочват изключения, но основната цел е прекратяване на лоши практики за улов на риби, които са в забрана под предтекст, че риболовецът е за „щука“ след 01.05.

Ясно е, че ако след 01.05 ловим с примамка 3-5см уловът на речен кефал и костур трудно може да се нарече приулов, при все, че това си целенасочено браконьерство, чрез използване на пропуските в закона. За жалост има много недобросъвестни колеги, които посещават водоемите и реките и използват малки примамки или стръв, заявявайки, че търсят разрешените за периода щука или бяла риба. Горчивата истината показва, че 99% от уловът им съставлява костур или кефал. Те съзнателно използват тази вратичка в закона, за да ловуват забранените риби. Въпреки че са задължени да върнат улова веднага във водата, това може да стресира рибата и да я накара да изхвърли хайвера си в опит да се спаси - на всеки опитен риболовец се е случвало, когато хване хайверна риба в позволените участъци по време на забраната.

### **Това представлява заплахата за бъдещото поколение и рибния ресурс.**

При въвеждане на горните правила изключение ще се направи единствено по отношение на сома, но той така или иначе е доста по-рядък улов, а и активността му често е в часовете, когато риболовът е забранен или пък се лови във вътрешността на водоемите, при по-големи дълбочини, където в общия случай единствено бялата риба най-често бива откривана и случаен приулов ще се допусне само за период около 2 седмици. Другото е, че за целенасочен улов на сом обикновено се използват много едри примамки, които обикновено биха могли да бъдат атакувани основно от щуката, но двата върховни хищника рядко ще бъдат открити на едно и също местообитание, дори и да се срещат в дадения водоем. Изключение правят някои по-големите ни реки, но не бива изключенията да са оправдание за бездействие и невъвеждане на мерки, които биха допринесли за по-правилното

прилагане на закона и за възпитателния характер на подобен вид временни ограничения.

**В заключение** искаме да адмирираме предложението по точка III от проекта на заповедта:

**III. Удължавам забраната за улов на бяла риба (*Sander lucioperca*), щука (*Esox lucius*) и распер (*Aspius aspius*) с мрежени риболовни уреди в българския участък на река Дунав до 31.05.2026 г. включително.**

Приемаме изключително положително концепцията за налагане на ограничения само върху риболова с мрежести уреди, докато любителският риболов на видовете распер, щука и бяла риба не попада под забраната. Това затвърждава концепцията за диференцирана забрана като в същото време не въвежда дискриминация към любителите риболовци, при все че големият натиск върху популациите от риба по река Дунав е от Стопанския риболов(в това число включваме и риболовците с въдици, които срещу разрешително за стопански риболов заобикалят ограниченията по ЗРА, засягащи само любителите). Все пак отново ще отбележим, че утвърждаването на въведените диференцирани забрани преди повече от 10 години рано или късно трябва да премине и през приемането на регламентирани правила по т.2 от настоящето становище, за адекватното прилагане на заповедта.

Уважаеми Господа,

Вярваме, че ще продължим успешното през годините партньорство с ИАРА, като настоящите предложения бъдат възприети или в бъдеще продължим дискусиата по тях.

Считаме, че така заедно ще вървим в правилна посока в борбата с браконьерството и за запазване на рибните популации.

Предварително благодаря за разбирането и разглеждането на обосновано изложените предложения!

Дата 18.03.2026г.

Председател:

  
.....  
/ инж. Иван Пандъков /

